

ХАЛЬМГ ТЕЕГТ МОД ТАРДЖ УРГЪАЛГЪН ЭРКН ЧИРТÄ ТӨР

Зун джил хооран Элст селәнә өмн захд модд тәрсн бәәсмн. Өдгә цагт тер модд кавр зуни цагт äвртä гидгär ккрдж сәäхрäd, балгъсна куч-көлсчрин амрлгъна орм болна.

Хур чиг тату Хальмг таньгъчин теегт мод тärлгнә кдлмш амр төр биш бәәсмн. Юнбгд гихлä, хагсу гань нктä газрт модд тärхлä, тärсн модд зäрмнә äмлдж ургъл уга, хатдж одна. Тним учр деерäс, ямаран цагла модд тärхин эв-аргъин сәäнär междж авх кергтä.

Хальмг таньгъчин теегт мод тärдж, телниг асрдж ургългън Ставрополин, Тенъ болн Иджл голмудин бельчрин цуг мод тärчнрт ик байрта йовлл болджана. Элстä гашун газрт мод тärдж өсклгн йиртмджин туулжд орад уга бәәсмн. Өдгä цагт Хальмг таньгъчин теегт Аршанск, Гашунск, Харинск, Хур-Солинск, Башантинск, Яшалтинск газрмудар тärсн модд ккрдж шуугна.

Теегт мод тärдж ургългън күшлämджтä болсн учрар таньгъчин мод тärдж ургългъна дамшлтин научн стаци, Элстин дамшлтин мехлесхоз болн энүнä модд асрдж харлгъна кдлächр селәнä эдл-ахун Цугсоюзин гääхүлд орлцхав. Мод тärдж өсклгнд сән дилвр бärцхäсн кдлächр правительствин медальсәр ачлгдцхав.

Мана сурлгъар, Элст балгъсиг бусддж 2 мингъгн гектар газрин агъуд мод тärхмн

гидж 1957 джил РСФСР-н Министрмудин Совет токтавр гаргъсмн. Эн токтаврик күцäхин төлä Элистинск мехлесхозин мод тärächр шунмгъса кевär кдлдж йовцхана. Таньгъчин хотл балгъсиг дбрхн джилин эргцд кеерүлхин төлä, мод тärдж ургългъна специалистнр ур Мухлынов Церен Ребжурович болн Мухлынова Анастасия Борисовна үнн седклән дгч, шунмгъса кевär кдлдж йовцхана.

СССР-н Наукин Академин модна институтин Аршань-Зельменск стационарин, мод тärлгнә дамшлтин научн стацин, Элистинск, Башантинск болн Садовск мехлесхозмудин кдлмшиг улм сәäрүлхин төлä бәärн газрин партийн болн советск органс дөнъ-тусан күргх зөвтä.

Советск Союзин модна промышленностин, мод тärдж ургъадг эдл-ахун цуг кдлмшчирг, комсомольчирг болн багъчудт модна эдл-ахун Цугроссийск совешань дуудвр кесмн. Тегäd эн дуудврн Хальмг таньгъчин мод тärдж ургългъна кдлächр байрта кевär тосцхав. Таньгъчин теегт мод тäräd ургъадж авна гидг мана агъу ик хув. Мол тäräd ургъадж авхл ик эв-аргъ болн олн джилä дамшлт бәәнä. Тер учрар мехлесхозд өгсн даалгъврн шунмгъса кевär күцäхвдн гидж бидн ицджәнävдн.

Газрин ккк өвсиг болн тärсн тäräg хаврин болн зуна халун салькн шатачкна. Тегäd тärä-темсиг, газрин өвсиг

халун салькнас харсдж авхин төлä мод икär тärдж ургългън—эркн кергтä төр болджана. Шинäс тärсн модиг килмджән дгч, сәäнär асрлгъна кдлмшиг сәäнär бурдäснä учрар модлин өслтн сән болдж гарв. Элст балгъсиг бусддж тärсн модд бггä цагт шуугдж нäähлнä. Башитан болн Аршань-Зельменä дбр тärсн модд йир сәäхн никтär ургъдж. Иим сән дамшлтас үлгүр авч, таньгъчин цуг колхозмуд болн совхозмуд икär мод тärдж ургъах зөвтä.

Таньгъчин теегт тärсн моддт сән асрлг эс кехлä, телн сәäнär өсдж дгшго. Тер учрар, Элст балгъсна цуг комсомольчир, багъчуд болн сургъульчир тärсн моддиг асрдж харлгнд сән дөнъ-тусан күргх зөвтä.

Таньгъчд мод тärдж ургългъна кдлмшт йовх улсин өмн тävсн төриг дбрхн тавн джилин эргцд кедж күцäхин төлäd цуг куч-көлсчр дгрär орлищхадж, таньгъчин теегиг моддвр кеерүлх кергтä.

Колхозмудин болн совхозмудин газриг дорд үзгин халун салькнас хальчлхин төлä модл икär тärдж ургъахмн. Балгъсн, поселкес, селäд, фермс, бригадес болгънар цонъхс, гол, нуурин кецсär модл тärдж ургъах керг ик чинртä төр.

С. А. КРЫВА,

Таньгъчин мод тärлгнә дамшлтин научн стацин болн Элистинск дамшлтин мехлесхозин директор.